

Evaluatie Participatieafspraken Fysiek Domein

Domein Fysiek, 14 november 2023

Gemeente Maastricht

Foto: Fred Berghmans
afbeelding: Gemeente.nu

Wat gaan we doen?

Overzicht van participatieafspraken Fysiek Domein

- Participatiekader, leidraad
- Mondelinge afspraken

Evaluatie van participatie

- Leidraad
- 3 casussen: Tongerseweg, Calvarieklooster, COA Mariënwaard
- Mondelinge afspraken

Op 12 december (of januari?*) 2e deel: update uitvoering participatieverordening

- Bijpraten / evaluatie a.d.h.v. 3 casussen van overheidsparticipatie

Overzicht van de participatieafspraken in het Fysiek Domein

Visie, kaders en middelen

Maastrichts Participatiekader

Praktische uitwerkingen
(binnen de kaders)

Uitwerking in ruimtelijk
domein
Participatieleidraad voor
ruimtelijke ontwikkelingen

Juridische verankering

Participatieverordening

Aanvullende afspraken in Domein Fysiek:

1

Evaluatie van participatie en uitkomst,
3 casussen

2

Evaluatie & optimalisatie gebruik van
participatieleidraad

3

Vaker aanwezig bij bijeenkomsten,
gevoelige/grote projecten

4

Raad eerder informeren over 'gevoelige'
ontwikkelingen,
mondeling in Domein Fysiek

1

Evaluatie casus Reconstructie Tongerseweg

Vormen van participatie

- Digitale kaart waar alle geïnteresseerden ideeën konden plaatsen
- Informatieavond georganiseerd door de gemeente
- Informatieavond georganiseerd door de Vereniging Tongerseweg Veilig
- Werkgroep, met 17 aanmeldingen
- Digitale informatieronde en peiling over de varianten
- Digitale informatieronde over definitief ontwerp
- Updates via het Buurtblad Wolder

Evaluatie van participatie

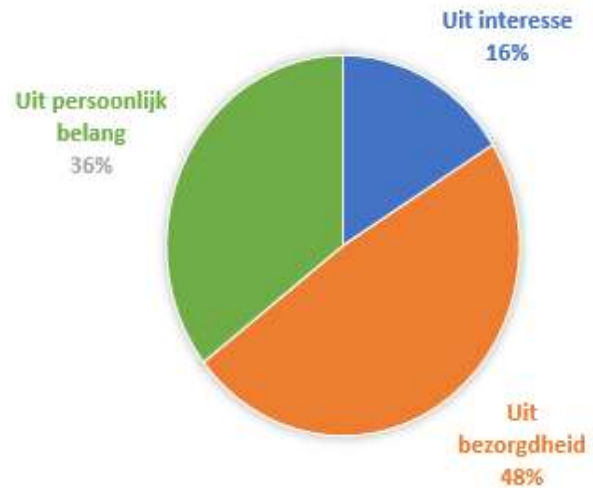
- Enquête via huis-aan-huis brief bewoners/ondernemers
- Aanvullende vragen via mail aan de werkgroep

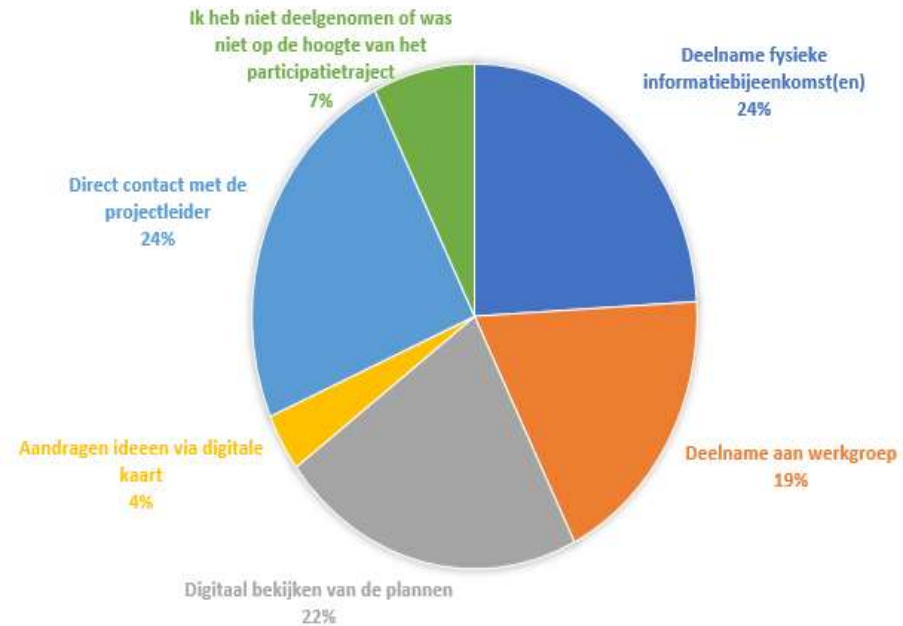
BETREKKEN • VERBINDEN • ACTIVEREN

Tongerseweg: evaluatie deelname en duidelijkheid van participatietraject

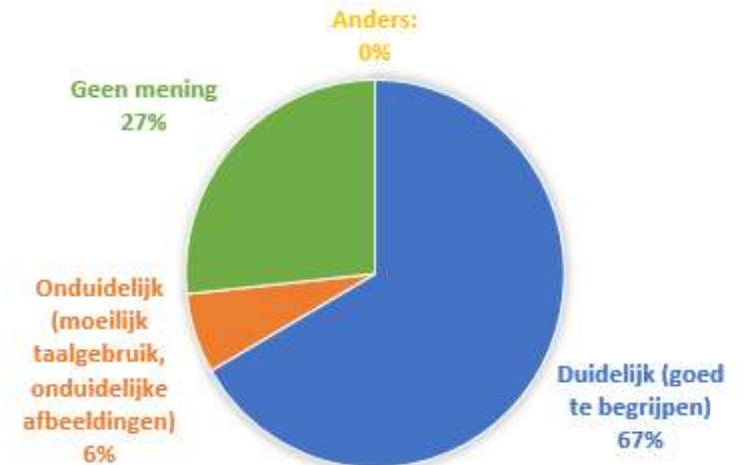
Reden van deelname

Vorm van deelname

Duidelijkheid

Tongerseweg: uitkomst enquête (21 reacties)

“Wat ging er volgens u goed?”

- Communicatie
- Betrekken van bewoners, luisteren en ruimte geven voor standpunten
- Goede onderbouwing bij wel of niet overnemen van ‘participatie-uitkomst’
- Betrokkenheid

..4 (van de 21) mensen geven aan: “niets”

“Wat kan er beter?”

- Bepaalde groepen/belangen/onderdelen teveel aandacht gekregen
- Duidelijker aangeven dat eindbeslissing bij gemeente ligt
- ‘onafhankelijke’ procesbegeleider (i.p.v. projectleider)

Tongerseweg: uitkomst mailing werkgroep (10 reacties)

- **Doel en verwachtingen bijeenkomsten duidelijk?**
 - ✓ (voor 1 persoon deels onduidelijk)
- **Goede terugkoppeling van de bijeenkomsten?**
 - ✓ (1 persoon vond van niet)
- **Optimaal gebruik gemaakt van de kennis en energie van de bewoners?**
 - ✗ ✓ (2 personen vinden van niet)
- **Meer invloed gehad door deze participatie / bijeenkomsten?**
 - ✓ (1 persoon vond van niet)
- **Ander beeld van de gemeente gekregen?**

50% 'ja': bereidheid om te luisteren, serieuze dialoog en terugkoppeling

1

Evaluatie casus Calvarieklooster (lopend, daarom 'tussentijdse' interne evaluatie)

Start van het traject lag vóór vaststelling van de participatieleidraad (en –beleid en –verordening)

Vormen van participatie

- Informatieavond georganiseerd door initiatiefnemer
- Wettelijke vormen zoals zienswijzen bij ontwerp-besluit
- Gesprek met wethouders n.a.v. zienswijzen
- Raad geïnformeerd via RIB's en via domeinvergadering

Evaluatie van participatie

- Interne tussentijdse evaluatie, want het traject loopt nog

1

‘Problematiek’ en leerpunten

Problematiek

- Vragen bij de ‘juistheid’ van de wettelijke procedure (rechtbank oordeelde dat die correct is)
- Verantwoordelijkheid voor participatie bij de initiatiefnemer, welke rol als gemeente?
- Vormvrijheid van de participatie: omwonenden waren hier niet tevreden over

Leerpunten

- Aanwezigheid van de gemeente bij participatie-bijeenkomsten van de initiatiefnemer
- Verwachtingsmanagement en duidelijkheid over de mogelijkheden bij de participatie én ook de gemeentelijke mogelijkheden
- Transparantie over wettelijke procedures en mogelijkheden voor omwonenden, bij o.a. zorgen of ontevredenheid
- Verslaglegging van gesprekken met bestuur, partners, omwonenden, etc.
- Een vaste casemanager als contactpersoon voor de initiatiefnemer

1

Evaluatie casus COA Mariënwaard

- Tijdelijke noodopvang (3 maanden) van 80 vluchtelingen in voormalig schoolgebouw Don Bosco, Mariënwaard 51
- Geen participatie over OF het gaat gebeuren, wel over HOE rekening gehouden kan worden met zorgen of aandachtspunten van de omgeving
- Via:
 - Brieven (huis aan huis)
 - 1 op 1 gesprekken met omwonenden en partijen uit de omgeving
 - Klankbordgroep voor omwonenden en partijen
 - Opvanglocatie 24/7 telefonisch bereikbaar
 - Locatiemanager

BETREKKEN · VERBINDEN · ACTIVEREN

1

Ervaringen

- 1^e gesprekken en huis-aan-huis positief ervaren, bij zorgen of vragen meteen op geschakeld en teruggekoppeld → opstarten klankbordgroep
- Even sprake van protest, maar in constructief gesprek met de wethouders opgelost
- Afspraken / oplossing gezocht voor zorgen uit de klankbordgroep
- Rustig verloop van de opvang, mede dankzij klankbordgroep en locatiemanager

BETREKKEN · VERBINDEN · ACTIVEREN

afbeelding: Participatiemakers

2

Evaluatie en optimalisatie Participatieleidraad Ruimtelijke ontwikkelingen

- informatiebijeenkomsten collega's & intern handboek
- consequente toepassing in omgevingsoverleg: 1^e contact, omgevingstafels en verslag

Evaluatievragen (inventarisatie bij Vergunningverleners/casemanagers, Projectleiders & Planjuristen)

1. Bekendheid, duidelijkheid en gebruik v/door initiatiefnemers?
2. Ervaringen met transparante en tijdige terugkoppeling op participatie-uitkomst?
3. Toepassen van verwachtingsmanagement en gebruik van de juiste termen?
4. Afspraak om eerder te helpen bij gevoelige/grote projecten, wat zijn daar de ervaringen mee?

Participatieleidraad: uitkomst van de evaluatie

“Bekendheid, duidelijkheid en gebruik v/door initiatiefnemers?”

- In veel gevallen proactieve aanpak van initiatiefnemers, vanwege “draagvlak”
 - Grote projecten huren veelal bureaus in
- Maar nog niet altijd: ‘praktische bezwaren’ zoals kosten en tijd, en ook: ‘waar ligt de grens met ingaan op wensen?’
 - In dat geval ‘aandringen’ en ‘(politiek)opschalen’
- Spanningsveld: moment van ‘naar buiten gaan’
- Leidraad helpt in transparantie en ‘uitlegbaarheid’ over waarom en vorm van participatie
- Bij procedures bestemmingsplan en vergunningverlening wordt vrijwel altijd gewezen op participatiebeleid
 - Bij projecten gebeurt dit nog niet altijd consequent

Participatieleidraad: uitkomst van de evaluatie

“Ervaringen met terugkoppeling participatie-uitkomst?”

- Belang van terugkoppeling wordt volledig erkend en uitgevoerd
 - Mondeling, en m.n. via verslaglegging
- Juist bij afwijken van bestemmingsplan of niet overnemen van (delen van de) input is goede terugkoppeling cruciaal, daar is verbetering mogelijk
- Vooral positieve reacties van participanten, maar soms afhankelijk van de uitkomst/inhoud
 - bij ontevredenheid over de uitkomst lijkt er meer ontevredenheid over (manier van) terugkoppeling

Participatieleidraad: uitkomst van de evaluatie

“Verwachtingsmanagement en juiste termen?”

- Verwachtingsmanagement blijft punt van aandacht
 - Risico op verschuiving tijdens traject
 - Blijvend risico op ‘misinterpretatie’: daarom duidelijker zijn dan je denkt dat nodig is
- Gebruik van juiste termen wordt nog niet overal consequent toegepast

“Eerder te helpen bij grote/gevoelige projecten?”

- Nog niet vaak voorgekomen (behalve ‘naderhand corrigeren’)
- 1 x voorgekomen vanwege twee projecten/initiatiefnemers gelijktijdig in één buurt; dat gaf veel verwarring, daarom was bijspringen nodig

3 Vaker aanwezig bij participatiebijeenkomsten (van initiatiefnemers, bij gevoelige/grote projecten)

- wordt goed uitgevoerd (bij de gevoelige /grote projecten)
 - Wordt meer gedaan dan ‘afgesproken’
 - Vooralsnog zo’n 20 keer, maar aansluiting lukt niet altijd en is ook afhankelijk van uitnodiging door initiatiefnemer
- onze aanwezigheid wordt als prettig ervaren door initiatiefnemer en aanwezigen
 - Soort “neutrale scheidsrechter”
 - Krijgen vaak vragen over verder proces en procedure
- onze aanwezigheid lijkt (gelukkig) geen invloed te hebben op uitkomst
- levert ons eerder inzicht in potentiële gevoeligheden, kunnen sneller schakelen ook richting bestuur
- in de evaluatie wordt aangegeven dat het goed is om tenminste op één van de momenten aanwezig te zijn (bij de gevoelige / grote projecten)

4

Raad eerder informeren over 'gevoelige' ontwikkelingen

- Opgepakt via mondelinge toelichting Domein Fysiek
 - bijv. Dokter Bakstraat, Brusselsestraat
- 'Balanceren tussen':
 - Té pril: komt mogelijk geen vervolg of uitvoering op
 - Gevoeligheid van projecten (concurrentie, speculatie, etc.)
 - Ondanks ervaring kan inschatting over (niet) 'gevoeligheid' achteraf anders blijken

Participatieleidraad: conclusies

Verbeteringen aan (materiaal bij) de Participatieleidraad

- Opnemen afspraken over ‘vaker aanwezig als toehoorder’ en ‘eerder helpen’ bij grote en gevoelige projecten
- Gebruik van juiste termen vertalen naar de participatieleidraad en de voorbeelden en hulpmiddelen daarin (staat nu alleen in het participatiekader)
- Benadrukken belang van één contactpersoon voor de initiatiefnemer én verslaglegging
- Verduidelijken van het participatieverslag voor initiatiefnemers, opstellen ‘checklist’ voor het beoordelen van participatieverslagen

Verbeteringen voor het toepassen van de Participatieleidraad

- Nieuwe interne en externe communicatie (versie) van de leidraad (na 2e deel van de evaluatie)
- Opnieuw bevestigen van werkafspraken

Bedankt!

BETREKKEN · VERBINDEN · ACTIVEREN